

Pak die smartphones voorlopig maar af

Aleid Truijens, 09-03-2011 16:57
reageer 1 reactie

Je kunt natuurlijk, als je tijd overhebt, de volledige Proust lezen, maar meestal komt dat er bij mij niet van, ook al wil ik het. Vele uren gaan heen met het doorbladeren van dikke catalogi, liefst offline. Zo'n boekwerk vol keukens of vakantiehuisjes maakt gelukkig en tilt je uit de wereld.

Als kind was ik verslingerd aan prachtcatalogus van de firma Otto, die werd bevolkt door friskewassen kinderen, in kleurige kleertjes en op fonkelnieuwe fietsen, diep bemind door hun krasloze, glimlachende ouders. In de wereld van Otto werd niemand gepest, waren er geen echtscheidingen of enge ziekten en hoefde niemand een beugel. De wereld zoals zij bedoeld was. Een veilige, beperkte wereld.

Een geluk dat grenst aan het catalogus-bladeren is het lezen van rapporten van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Daarin zie je de wereld wel degelijk zoals zij is, maar dan onbesmet door vooroordelen, wensgedachten en belangen. Klare feiten en evidente gevolgtrekkingen. De nieuwste publicatie, Hoe cultureel is de digitale generatie? - Het internetgebruik voor culturele doeleinden onder schoolgaande tieners, is zo'n ontvullend verslag. Jos Baijens, leraar Nederlands op het Pleincollege St.Joris in Eindhoven, zou het eens moeten lezen.

Protest

Baijens - dezelfde leraar die met een hoofddoek rondliep, uit protest tegen Wilders - toont zich in zijn opiniebijdrage in *de Volkskrant* (5 maart 2011) een van de laatste gelovigen in de 'generatie-Einstein': de volkomen gedigitaliseerde, supervaardige, multitaskende jongeren die in een handomdraai een website bouwen. 'De leerlingen halen ons links en recht in', vreest Baijens. Docenten lopen hopeloos achter; leerlingen moeten hun leren wat twitteren is! Je moet de leerling tijdens de les zijn smartphone waarop hij babbelt of een spelletje speelt niet afpakken, 'we moeten onderwijsgames bouwen', want anders 'zal de game-industrie ons uiteindelijk overnemen'.

Wat een angstdenken. Of wensdenken? Eerder rekende hersenonderzoekers al af met de Einstein-mythe: kinderen die huiswerk maken terwijl ze op Facebook chatten en filmpjes bekijken, steken niets op. Hun hersenen zijn tot multitasken nog niet in staat. Nu helpt het SCP mensen als Baijens verder uit de droom.

Afspiegeling

Tieners, concluderen de onderzoekers, vergroten hun wereld met internet nauwelijks. Hun digitale leven is een perfecte afspiegeling van hun echte leven: ze kletsen over wat ze meemaken, sturen elkaar leuke filmpjes en geven hun mening over populaire muziek of tv-programma's. Ze consumeren er meer dan dat ze creëren. Kinderen die websites bouwen: ze bestaan - zoals je vroeger jongens had die radio's in elkaar knutselden - maar het zijn er weinig.

Jongeren gaan niet ineens gulzig cultuur consumeren als je culturele informatie op internet aanbiedt, en goede ict-voorzieningen op scholen helpen evenmin. Maar als ouders theater- of museumbezoekers zijn, doen hun kinderen dat ook vaker, en chatten ze dáároveň.

De belangrijkste conclusie is dat jongeren niet zitten te wachten op inmenging van volwassen cultuurdragers op Facebook (in 2008 nog Hyves). Begrijpelijk, en het zal ook gelden voor andere onderwerpen dan cultuur. Het is toch net alsof je moeder, met een te kort rokje, mee wil naar de Escape, of je vader op je verjaardagsfeest een wilde veertigersdans uitvoert. Genant en bemoeizuchtig. Maar het is duidelijk dat kinderen internet eerder gebruiken om hun wereldje af te perken dan om intrigerende verten te exploreren.

Essentieel

Dat moet de school doen. Natuurlijk is internet daarbij essentieel, al is het maar om lesmateriaal te verspreiden. Leraren moeten leerlingen leren hoe je internetbronnen kritisch beoordeelt en internet ontsluiten als de enorme bron van kennis die het ook is - en waarnaar leerlingen, net zo min als naar boeken, niet vrijwillig grijpen.

Ik hoor kinderen zelden klagen dat hun school te weinig 'doet' met games of sociale media. De meesten snappen ook wel dat het minder tijd kost hun leraar te leren twitteren dan dat zij net zo thuis raken in de Nederlandse literatuur als hun leraar Nederlands. Eenmaal op de universiteit klagen ze wel over een gebrek aan contacturen en een teveel aan internetopdrachten, en vinden ze dat het best een tandje zwaarder mag.

Voor slimme jongeren is het beledigend om te worden beschouwd als een gamend wereldwonder. Zij verlangen geen onderwijs dat als twee druppels water lijkt op de wereld waarin ze thuis, vaak uit verveling, al urenlang vertoeven. Uiteindelijk wensen ze dat hun wereld groter wordt dan hun zelfverkozen, veilige kooi van games en Facebook. Voorlopig maar afpakken, die smartphones.

SLEUTELWOORDEN BIJ DIT ARTIKEL:

[aleid truijens](#) , [baijens](#) , [onderwijs](#)

Bron De Volkskrant:

http://opinie.volkskrant.nl/artikel/show/id/8010/Pak_die_smartphones_voorlopig_maar_af